

Generasjonsskifte og ny arvelov - nye muligheter for å sikre kontinuitet i eierskap

Det kan være i testators interesse at bestemte eiendeler tilfaller en eller flere bestemte livsarvinger selv om eiendelens verdi overstiger det som kan utdeles etter pliktdelsreglene. Eksempelvis kan det være praktisk at aksjer tilfaller en bestemt livsarving for dermed å sikre kontinuitet i eierskapet til en familieeid bedrift.

Den nye arveloven innebærer en utvidelse av testasjonsfriheten på dette punktet som vil kunne ha stor praktisk betydning i familieeide bedrifter.

Arveloven av 1972 gir testator rett til utdeling av bestemte eiendeler til livsarvinger, men verdien av eiendelen kan ikke overstige arvingens del av arven slik den følger av lov eller testament. Med ny arvelov videreføres retten til utdeling av bestemte eiendeler, men med det tillegg at testator kan utdele bestemte eiendeler også utover verdien av arvingens del av arven. Dette gjelder så lenge arvingen betaler den overskytende verdien til boet. Testator kan dermed i større grad enn tidligere påvirke sammensetningen på eierskapssiden i en bedrift, også etter sin bortgang. Dette gir altså nye spennende muligheter for familieeide bedrifter.

Ny arvelov ble kunngjort 14. juni i år og det er gitt signaler om at loven skal tre i kraft i løpet av 2020. Spørsmålet er så når man kan eller må endre sitt testament i tråd med de nye reglene?

For pliktdelsarv til livsarvinger, som er det vi tar opp her, gjelder særlige overgangsregler.

Som et utgangspunkt skal gyldigheten av testamentariske disposisjoner avgjøres etter loven på det tidspunktet hvor testamentet ble opprettet, tilbakekalt eller endret. For anvendelsen av pliktdelsreglene er det imidlertid innført en særregel der det er dødsfallstidspunktet som er avgjørende. Den nye arvelovens regler for pliktdelsarv skal gjelde for testators disposisjoner så lenge testator dør ett år etter ikrafttredelse av loven.

På den ene siden vil de nye reglene om utdeling av pliktdelsarv innebære en innskrenkning av testasjonsfriheten sammenlignet med gjeldene rett. Dette grunnet at minstekravet til størrelsen på pliktdelsarven til livsarvinger utvides til 15 ganger folketrygdens grunnbeløp, kontra dagens minstekrav på 1 million kroner. Deler av et

uendret testamente vil kunne være ugyldig etter skjæringstidspunktet for lovens overgangsregler dersom det inneholder disposisjoner i strid med pliktdelsreglene i ny arvelov.

På den annen side innebærer lovendringen en utvidelse av testasjonsfriheten. Testator har nå rett til å testamentere bort bestemte eiendeler til livsarvinger uavhengig av om verdien av eiendelen overstiger livsarvingens del av arven, så lenge arvingen betaler det overskytende til boet.

Dette betyr at man i dag kan opprette eller endre sitt testamente i tråd med de nye reglene om utdeling av eiendeler til livsarvinger. Testamentet vil være gyldig så lenge testator ikke bortfaller forut for skjæringstidspunktet, det vil si ikrafttredelse av loven i tillegg til ett år.

Fagområder Restrukturering og insolvens
